УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР: .....
/Мария Иванова/

ПЛАН

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

Настоящият план е приет на заседание на
Педагогическия съвет - Заповед № 176/26.08.2026 г.
Протокол № 4 от 04.09.2026 г. на директора

ЧОУ „Цар Симеон Велики“
ул.„Св. Св. Кирил и Методий” 66, гр. Банкя, Иваняне, тел: 0879 216 099
ел. поща: office@tzarsimeon.bg

I. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО

Училищната среда се характеризира с позитивен психологически климат, добро взаимодействие между ученици, учители и родители и активно прилагане на политики за приобщаващо образование.

През учебната 2025/2026 година не са регистрирани тежки случаи на физическо, психическо или кибер насилие. Наблюдавани са единични случаи на междуличностни конфликти, вербални спорове и ситуации, при които ученици са се почувствали засегнати или изолирани от връстници. Случаите са разрешени своевременно чрез разговори, консултации и взаимодействие с родителите.

Извършваната превантивна работа от педагогическите специалисти, психолога и класните ръководители допринася за поддържането на сигурна, подкрепяща и безопасна образователна среда.

II. ДЕФИНИЦИЯ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО

Тормозът представлява форма на насилие, изразяваща се в съзнателни негативни действия, насочени към едно и също дете или ученик, извършвани многократно във времето от едно лице или група лица.

Основните характеристики на тормоза са:

- наличие на намерение за нараняване или унижение;
- неравнопоставеност между участниците;
- повторяемост на действията във времето.

Форми на тормоз:

- физически;
- вербален;
- психически;
- социален;
- сексуален;
- кибертормоз.

Нива на тормоз и насилие:

I ниво

Това са инцидентни прояви с ниска интензивност:

- закачки;
- подигравки;
- единични обидни реплики;
- изключване от игра или дейност;

- единичен конфликт между деца;
- леко блъскане без нараняване.

II ниво

Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици – тормоз. Тук вече говорим за повтарящо се поведение или по-сериозен инцидент:

- системни обиди;
- многократно унижаване;
- заплахи;
- умишлено изолиране;
- разпространяване на слухове;
- по-сериозна физическа агресия без тежки последствия;
- повтарящ се кибертормоз.

III ниво

Системна злоупотреба, както и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за който и да е от участниците в ситуацията. Това са тежки случаи:

- сериозно физическо насилие;
- тежък кибертормоз;
- изнудване;
- унижения с широко разпространение;
- действия с риск за здравето и безопасността;
- случаи, изискващи намеса на външни институции.

III. ОСНОВНА ЦЕЛ

Осигуряване на сигурна, подкрепяща и приобщаваща образователна среда чрез превенция на тормоза и насилието и своевременна намеса при възникнали случаи.

IV. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

1. Повишаване информираността на учениците относно формите и последиците от тормоза.
2. Развитие на социални и емоционални умения. В програмата са заложени ежеседмични часове.
3. Формиране на толерантност, уважение и съпричастност.
4. Ранно идентифициране на рискови ситуации.
5. Подобряване на взаимодействието между училище и семейство.
6. Осигуряване на навременна подкрепа и интервенция при необходимост.

V. КООРДИНАЦИОНЕН ЕКИП Със заповед на директора се определя Координационен екип за превенция и противодействие на тормоза и насилието.

Екипът:

- планира дейностите по превенция;
- анализира рисковите фактори в училищната среда;
- проследява регистрираните случаи;
- предлага мерки за подкрепа и интервенция;
- координира взаимодействието с външни институции при необходимост.

VI. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Всеки педагогически специалист е длъжен:

- да познава признаците и формите на тормоз и насилие;
- да реагира незабавно при сигнал или наблюдавана ситуация;
- да уведомява класния ръководител и директора при необходимост;
- да съдейства за изясняване на случая;
- да спазва принципа за защита на най-добрия интерес на детето.

VII. ДЕЙНОСТИ ПО ПРЕВЕНЦИЯ

На училищно ниво:

- представяне и обсъждане на училищните правила за безопасна среда;
- актуализиране на Етичния кодекс и вътрешните правила;
- провеждане на събеседване за оценка на училищния климат;
- организиране на инициативи за толерантност, доброта и уважение;
- наблюдение на рисковите зони в училището;
- повишаване квалификацията на педагогическите специалисти по темата.

На ниво клас:

- изработване и обсъждане на правила на класа;
- тематични часове по теми:
  • толерантност и уважение;
  • управление на конфликти;
  • безопасно онлайн поведение;
  • емоционална интелигентност и емпатия;
- групови дейности за развитие на социално-емоционални умения;
- дискусии и казуси, свързани с превенцията на тормоза.

На ниво родители:

- тематични родителски срещи;
- индивидуални консултации;
- активно информиране чрез електронния дневник;
- участие в училищни инициативи и събития.

VIII. ДЕЙСТВИЯ ПРИ УСТАНОВЯВАНЕ НА ТОРМОЗ

При всяка ситуация педагогическите специалисти правят преценка дали се касае за игра, конфликт или тормоз.

За игра или приятелско взаимодействие може да се приеме ситуация, при която:

- участниците се забавляват и се смеят;
- ролите се разменят;
- липсва доминираща позиция;
- никой не се чувства застрашен или унизен.

За тормоз може да се приеме ситуация, при която:

- едното дете е видимо разстроено или унижено;
- поведението се повтаря;
- съществува доминираща позиция;
- подигравките или действията продължават въпреки желанието на ученика да спрат;
- останалите ученици подкрепят или насърчават поведението.

Първа стъпка – прекратяване на ситуацията

Всеки учител е длъжен незабавно да прекрати ситуация на тормоз или насилие, на която е станал свидетел. При физически тормоз учениците се разделят незабавно и се осигурява безопасността им.

Втора стъпка – работа с ученика, упражнил тормоз

Класният ръководител провежда разговор с ученика, насочен към осъзнаване на последствията от поведението и възстановяване на нарушените взаимоотношения. Акцентът е върху промяната на поведението и поемането на отговорност, а не върху унизително наказание.

Трета стъпка – работа с ученика, обект на тормоз

Осигурява се спокойна и поверителна среда за разговор и подкрепа. Предприемат се мерки ученикът да се чувства сигурен и защитен. При необходимост се осигурява консултиране с психолог.

Четвърта стъпка – работа с наблюдателите

Насърчава се активната гражданска позиция и нетолерантността към насилието. Учениците се насърчават да търсят помощ от възрастен и да подкрепят своите съученици по безопасен начин.

IX. ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРВЕНЦИЯ

1. Уведомяване на класния ръководител и директора.
2. Провеждане на разговори с участниците и свидетелите.
3. Уведомяване на родителите.
4. Анализ на случая от Координационния екип при необходимост.
5. Осигуряване на психологическа подкрепа.
6. Документиране на случаите от второ и трето ниво в Дневник за регистриране на случаите на тормоз и насилие.
7. При необходимост – взаимодействие с Отдел „Закрила на детето“, Дирекция „Социално подпомагане“, МВР и други компетентни институции.

X. РАБОТА С РОДИТЕЛИТЕ

При всеки установен случай родителите се уведомяват своевременно за ситуацията и предприетите действия.

Училището работи в партньорство със семейството за:

- разрешаване на възникналия проблем;
- подкрепа на учениците;
- предотвратяване на бъдещи конфликти;
- изграждане на единен подход между училището и семейството.

XII. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Два пъти годишно се провеждат родителски срещи, на които се обсъжда училищния климат и емоционалното състояние на детето в средата.

Резултатите се анализират от Координационния екип и се обсъждат на заседание на Педагогическия съвет.

XIII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Поддържане на позитивен и безопасен училищен климат;
- Повишено чувство за сигурност сред учениците;
- Намаляване на конфликтните ситуации;
- Развитие на социални и комуникативни умения;
- Активно партньорство между училището и семейството;
- Ефективна система за превенция и реакция при случаи на тормоз и насилие.